

VIII Ogólnopolskie Dyktando Niepodległościowe

„Po polsku o historii”

dla uczniów kl. IV - VIII szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych
w roku szkolnym 2020/2021

ETAP SZKOLNY

1 października 2020 roku

Instrukcja dla osoby czytającej dyktando

Szanowni Państwo!

1. Tekst należy przeczytać trzykrotnie:

a) pierwszy raz – w całości

b) drugi raz wolniej, dyktując po jednym zdaniu, zapowiadając kolejny akapit

➤ każde zdanie wielokrotnie złożone należy podzielić na mniejsze, logiczne części, zgodnie z interpunkcją, a następnie przeczytać to zdanie jeszcze raz w całości

➤ znaki interpunkcyjne mogą być sygnalizowane jedynie przez intonację, a nie nazywane

c) trzeci raz – znów w całości.

2. Łączny czas dyktanda (kodowanie, pisanie dyktanda i oddanie pracy) nie może przekroczyć 45 minut.

3. Udział w Konkursie ma być dla uczniów przede wszystkim okazją do rozwijania zainteresowań humanistycznych i dociekliwości poznawczej: językowej i historycznej, dlatego zadbajmy o spokój i tonujmy emocje.

Dziękujemy!

Tekst dyktanda dla uczniów klas VII-VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

O zdrową Rzeczpospolitą

Po zakończeniu I wojny światowej polskie społeczeństwo przetrzebione na skutek walk cierpiało na brak opieki medycznej. Wojna wciąż angażowała służby medyczne na froncie, jak choćby doktor Marię Kujawską, która po wybuchu III powstania śląskiego, mającego na celu przyłączenie Górnego Śląska do Polski, tworzyła punkty opatrunkowe, a nawet prowadziła pociąg sanitarny. Natomiast doktor Jan Janowicz jako lekarz pułkowy walczył w wojnie polsko-bolszewickiej.

Początek niepodległości Polski związany był z różnymi problemami zdrowotnymi wynikającymi m.in. z fatalnego stanu higieny. Jednocześnie – choć nie w takim stopniu jak na Zachodzie – żniwo zbierała hiszpanka. Na tę skądinąd śmiertelnością grypę zachorowało na świecie nieomal pół miliarda ludzi. Rozprzestrzenianie się chorób to skutek przede wszystkim braku wyżywienia i potężnych migracji ludności, stąd trudniejsze było także zwalczanie bakterii chorobotwórczych.

Organizacja służby zdrowia w rozwarstwionym społeczeństwie stała się w II Rzeczpospolitej jednym z priorytetów. Już w Radzie Regencyjnej stworzono Ministerstwo Zdrowia Publicznego. Do końca istnienia II RP nie udało się jednak wyrównać poziomu opieki medycznej na wsi i w mieście, choć trzeba by zauważyć, że ogromne postępy zrobiono w upowszechnianiu higieny. To wówczas ustanowiono nakaz stawiania ubikacji na każdej zabudowanej działce. Do ochrzczenia owych toalet mianem „sławojek” niechybnie przyczynił się fakt, że ówczesny premier Felicjan Sławoj Składkowski, z zawodu lekarz, w czasie podróży służbowych żarliwie egzekwował przestrzeganie prawa w tym zakresie.

Warto by ponadto zauważyć, że wówczas zaczęto też powszechnie używać masek osłaniających twarz podczas operacji. Ich pierwowzór - bawełnianą osłonę na usta wprowadził współtwórca nowoczesnej chirurgii Jan Mikulicz-Radecki. Noszenie maseczek na pewno hamuje rozsiewanie zarazków, co jest bezcenne we współczesnych czasach, kiedy na co dzień doświadczamy kolejnej epidemii.